

VERSENGŐ VÁROSOK – KÖZIGAZGATÁSI, GAZDASÁGI ÉS KULTURÁLIS POZÍCIÓK VÁLTOZÁSAI A DUNÁNTÚLON

Dr. Agg Zoltán egyetemi docens
Pannon Egyetem, Veszprém

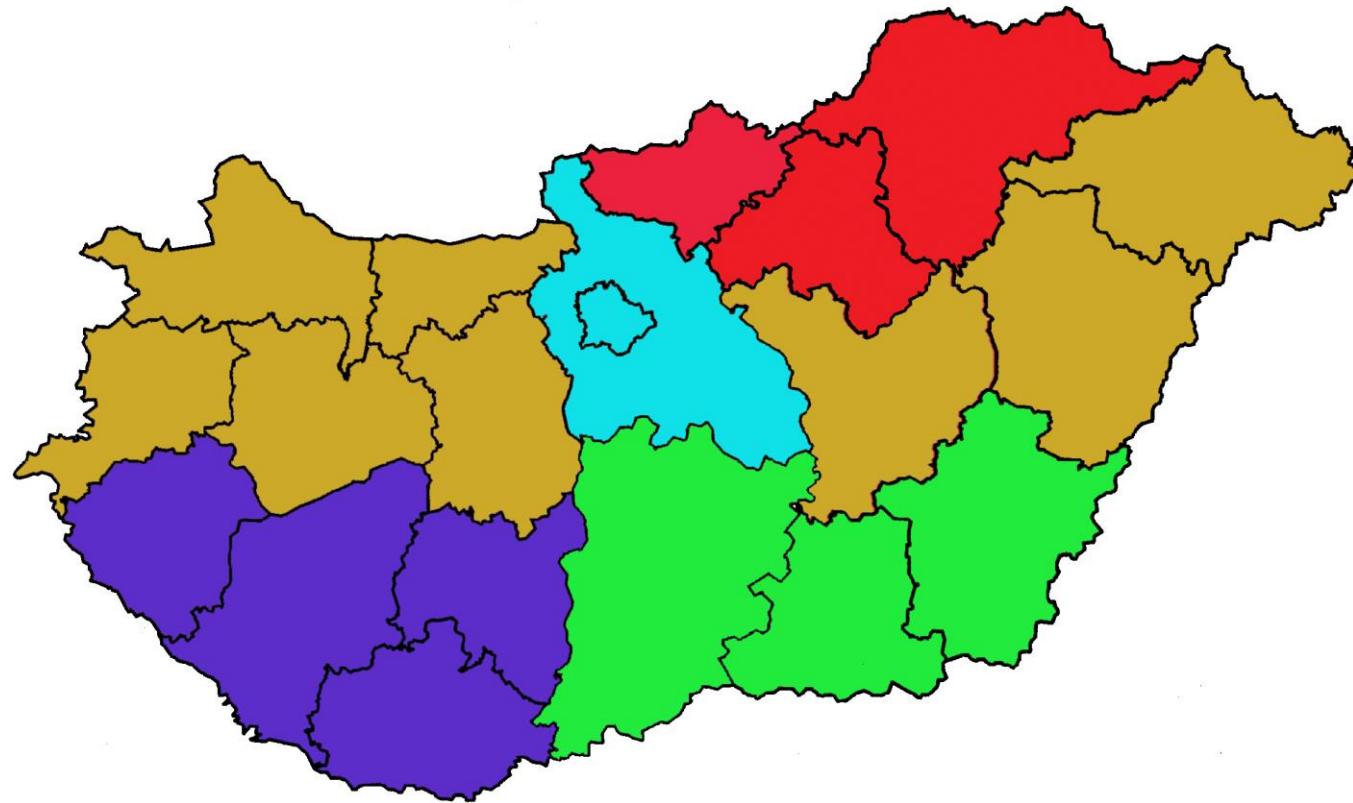
Bevezetés

- Melyik település Magyarország vidéki „fővárosa”?
- Az önálló Magyar Állam 1920-tól számított történetében a Budapest utáni második város státusza sokat változott: Szegedtől Miskolcon át egészen Debrecenig.
- A különböző történelmi korszakokban ennek politikai jelentősége is volt/van.
- Szeged és Miskolc az adott történelmi korban „kapott” egyetememet.
- Debrecen szerepe ma is kiemelt. (Pl. Lobbierő az M3-as nyomvonalának „eltérítésére”.)

Mi a helyzet Pannóniában?

- A Dunántúlon Pécs sokáig az egyetlen megyei jogú város volt, szerepe vitathatatlan. Egyetemi város lett (pozsonyi „menekült” egyetem) majd tanárképző és műszaki főiskolát „kapott”. MKKE kihelyezett kara.
- Győr felemelkedése két lépésben 1970 után, amikor a 100 fős város ötödikként megyei rangra emelkedett, majd a rendszerváltás után az Audi-korszakot követően. A tervezési-gazdasági régiók közül az észak-dunántúli központja lett. Kiemelt felsőfokú központ az OTK szerint.
- Pécs a dél-dunántúli régió központja.
- Rendszerváltás után a két város régióközpont szerepe megkérdőjelezhetetlen.

Tervezési-gazdasági körzetek (1970-90), mai megyehatárokkal (Figyelem! Veszprém megye területe csökkent)

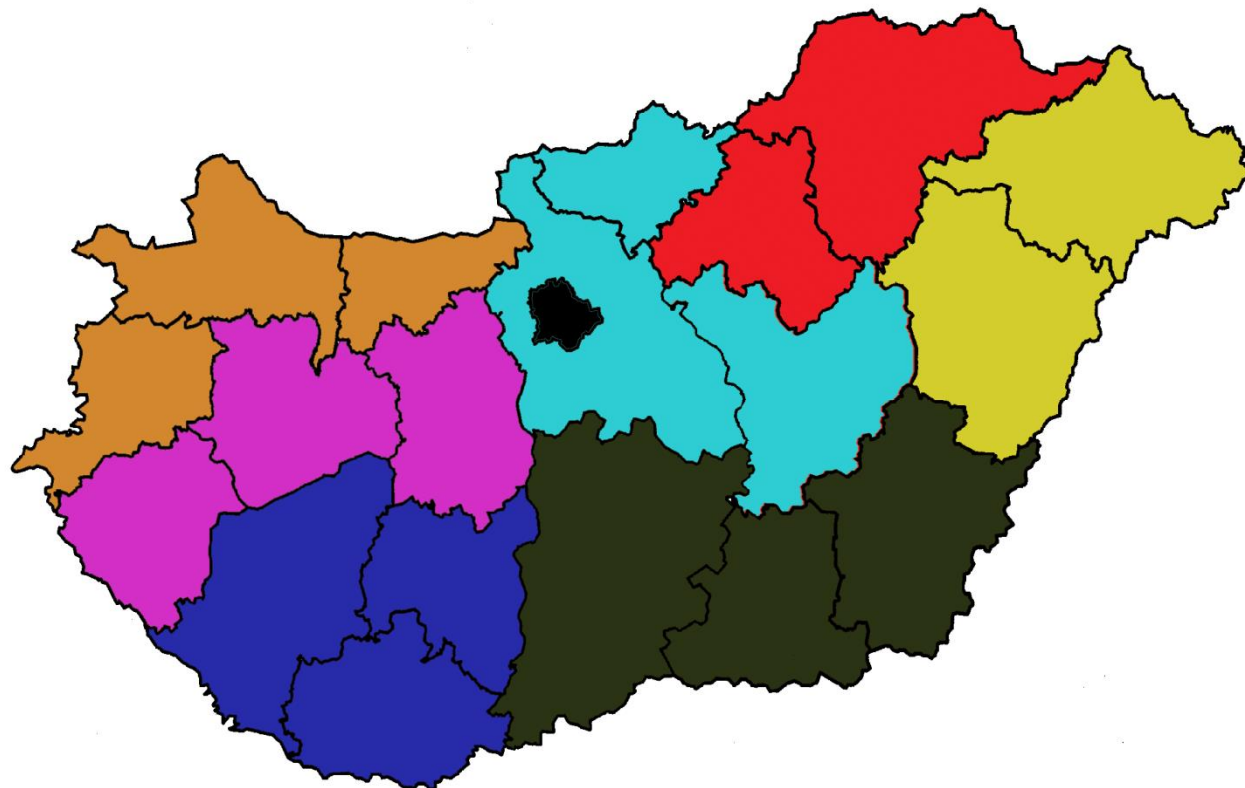

Egyetemek és főiskolák hálózata

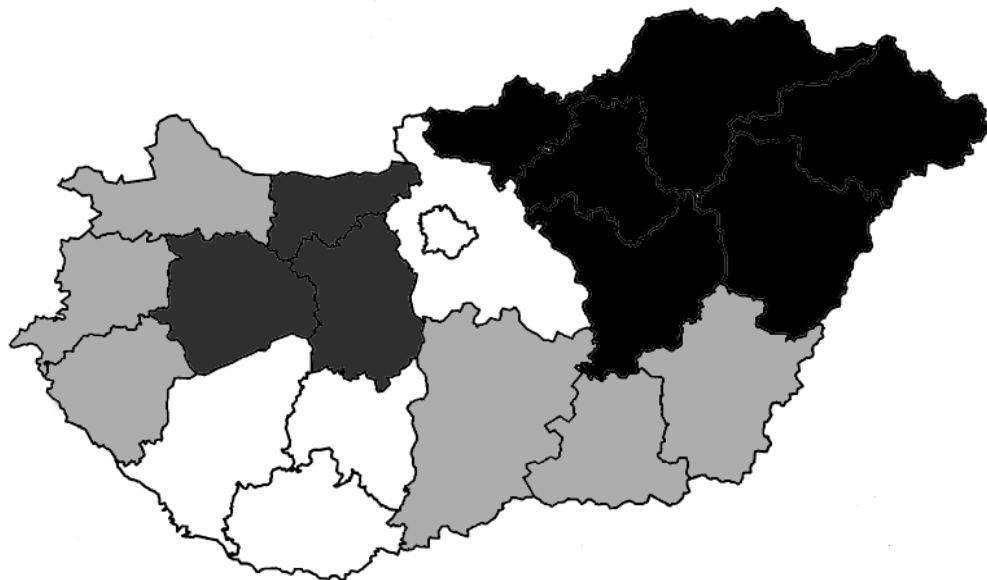
- Egyetemi városok, kezdetben nem mindenhol eleve egyetemi ranggal: Keszthely (Georgikon), Mosonmagyaróvár (Albert Kázmér alapítása),
- Menekült egyetem/főiskola Pécs (Pozsonyból), Sopron (Selmecebánya), ahol bár a bányászati képzés átkerült Miskolcra a megmaradt Erdészeti és Faipari Egyetem mellett óvónőképző is létesült, majd 1949-től után Veszprém (műegyetemi kar majd vegyipari egyetem), később, Szombathely (tanárképző főiskola), Győr (műegyetemi főiskolai kar, tanítóképző), Kaposvár (mezőgazdasági főiskola, tanítóképző), Zalaegerszeg (számviteli), Székesfehérvár (földmérő) kihelyezett főiskolai karok.

Politikai taktikák a rendszerváltás után

- Székesfehérvár és Veszprém harca a köztársasági megbízotti régióközpont szerepéért (1990-94).

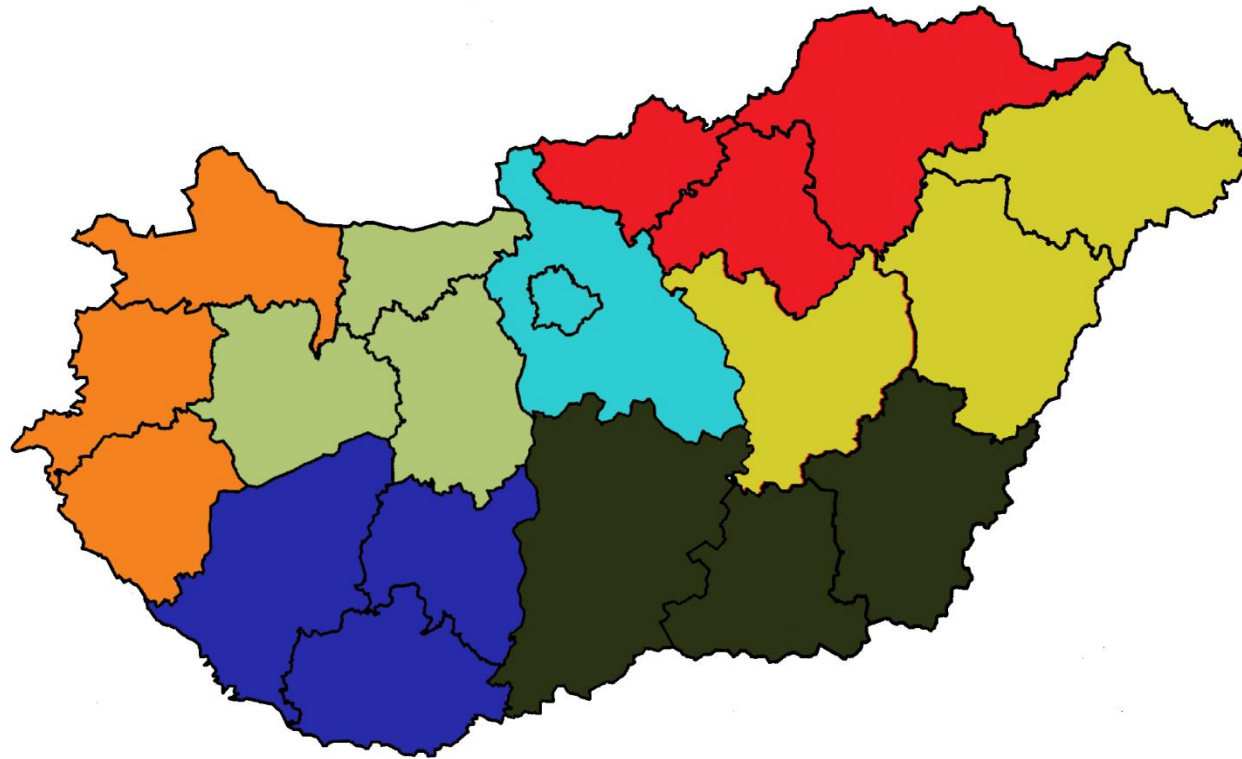
Társulásos régiók 1996 körül

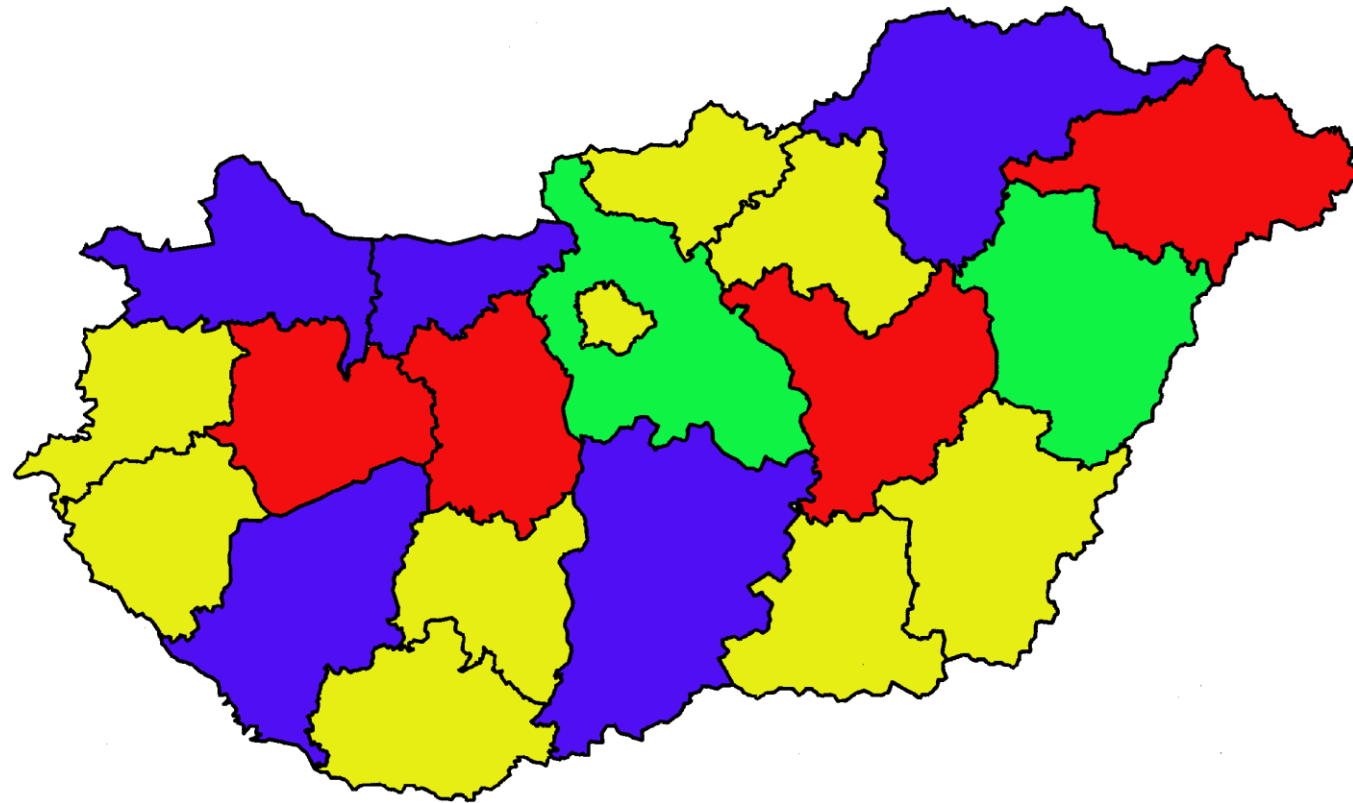
Megyei területfejlesztési tanácsok önkéntes társulása révén létrejött regionális fejlesztési tanácsok területe. Közép-Dunántúl megalakul. (Székesfehérvár)

Zala megye két régióhoz – Nyugat- és Dél-Dunántúlhoz is csatlakozott. Budapest és Pest megye 1999-ig nem szövetkezett.

Tervezési-statisztikai régiók: Nyugat/Dél
hol legyen a központ?

Verebéliyi Imre megyetársulásai

Európa Kulturális Fővárosai

- Pécs majd Veszprém (-Balaton). Miért Veszprém? Egy tanulmány szerint a három város (Debrecen, Győr, Veszprém összehasonlításban Veszprém egyetlen szempont szerint sem első, mégis győzött a Balaton miatt. Regionális szempont bejött az értékeléskor (pl. szállodai kapacitás kiegészül a balatoni szállodákkal.)
- Versengés és/vagy együttműködés? Egy jó példa a pólusvárosok ügye: Székesfehérvár-Veszprém társpólus lett. (Egyetem szerepe.)
- Helyi politikai tényezők lobbijereje és a budapesti döntéshozók előítéletei. Kik döntenek a vidéki „nagyvárosok” sorsáról?